

Євген Колесніченко

ОЛЬВІЙСЬКА «ОБОЛЬНА СЕРІЯ» ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ IV СТ. ДО Н.Е.

OLBIA «OBOL SERIES» OF THE SECOND HALF OF THE 4TH CENTURY BC.

Так звана «обольна серія» охоплює період ольвійського карбування близько 350 – 330 рр. до н.е. Грошова система складається з чотирьох номіналів: обол (на полі монети зображена Деметра та орел на дельфіні) (Рис. 1), діхалк (на полі монети зображена Деметра та орел на дельфіні) (Рис. 2), халк (на полі монети зображена Деметра та колос, дельфін) (Рис. 3) і геміхалк (зображені Деметра та дельфін) (Рис. 4). У науковій літературі дана серія монет якісно висвітлена у працях П. О. Карышковського¹, В. О. Анохіна², В. М. Орлика³, В. Ф. Столби⁴ та Є. Я. Туровського⁵.

Систематичний підхід до обробки сучасних знахідок з приватних зібрань та доступ до колекцій закордонних музеїв був поштовхом до написання цих тез. Штемпельний аналіз дозволив розділити монети старшого номіналу на дві стилістичні групи. Подібний підхід був описаний в роботі Євгена Туровського з попередньою серією діхалків близько 380 – 360 рр. до н.е.

За результатами проведеного власного дослідження нам вдалось визначити наступну кількість різновидів кожного із зазначених номіналів монет: обол – 23 типи, діхалк – 6 типів, халк – 6 типів, геміхалк – 2 типи. Частина зазначених монет ще не введені до наукового обігу, детальний опис та результати їх вивчення буде опубліковано в наступному дослідженні. Цінність оброблених матеріалів полягає в тому, що вони не тільки доповнюють цю групу монет, а й уточнюють раніше опубліковані типи в незадовільному стані, де хибне прочитання імен та диферентів призвело до неточностей.

¹ Карышковский П.О. Монетное дело и денежное обращение Ольвии в VI в до н.э.-IV в н.э. Одесса, 1968.

² Анохин В.А. Античные монеты Северного Причерноморья. Каталог. Киев, 2011.

³ Орлик В. Знахідки в басейні р. Тясмину мідних монет Ольвії з Деметрою та «істрійським» варіантом міської емблеми. Український нумізматичний щорічник. № 4. Переяслав, 2020. С. 5–42. DOI: 10.31470/2616-6275-2020-4-5-13.

⁴ Stolba V. Images with Meaning: Early Hellenistic Coin Typology of Olbia Pontike. in: V. Cojocaru et al. (eds.). Advances in Ancient Black Sea Studies: Historiography, Archaeology and Religion. Cluj-Napoca, 2019. P. 523-541.

⁵ Туровский Е.Я., Колесниченко Е.А. Еще раз о первых сериях чеканенной ольвийской меди. Стародавне Причерномор'я. Выпуск XI. Одесса: ОНУ, 2016. С. 542-545.

Ілюстрації

Рис. 1. Ольвія, обол близько 350-330 рр. до н.е.

Рис. 2. Ольвія, діхалк близько 350-330 рр. до н.е.

Рис. 3. Ольвія, халк близько 350-330 рр. до н.е.

Рис. 4. Ольвія, геміхалк близько 350-330 рр. до н.е.

Джерела та література

1. Stolba V. Images with Meaning: Early Hellenistic Coin Typology of Olbia Pontike. in: V. Cojocaru et al. (eds.). *Advances in Ancient Black Sea Studies: Historiography, Archaeology and Religion*. Cluj-Napoca, 2019. P. 523-541.
2. Анохин В.А. *Античные монеты Северного Причерноморья*. Каталог. Киев, 2011. 328 с.
3. Карышковский П.О. *Монетное дело и денежное обращение Ольвии в VI в до н.э. – IV в н.э.* Одесса, 1968.
4. Орлик В. Знахідки в басейні р. Тясмину мідних монет Ольвії з Деметрою та «істрійським» варіантом міської емблеми. *Український нумізматичний щорічник*. № 4. Переяслав, 2020. С. 5–42. DOI: 10.31470/2616-6275-2020-4-5-13.
5. Туровский Е.Я., Колесниченко Е.А. Еще раз о первых сериях чеканенной ольвийской меди. *Стародавнє Причерномор'я*. Випуск XI. Одесса: ОНУ, 2016. С. 542–545.